

відповідатиме реальним потребам кадрової підготовки населення;

– удосконалити функціонування служби зайнятості у країні та вчасне інформування населення, систему фінансування [3, с. 82-83].

Отже, лише проведення конкретних та рішучих реформ приведе до прискорення формування інтелектуального капіталу в Україні та дасть можливість вийти на новий вектор розвитку української економіки.

Література

1. Державний комітет статистики України: Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

2. Орищенко В.Г. Шляхи формування інтелектуального потенціалу нації у системі національної освіти/ В. Г. Орищенко // Матер. Міжнародна наукова конференція. Львів, 1996 р. – с. 33

3. Особливості формування інтелектуального потенціалу підприємства [Електронний ресурс] / К.В. Ковтуненко, Ю. В. Гутарева, Я. В. Шаповал // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2012 - № 3-4 – С. 78-83. Режим доступу до журналу: <http://economics.opu.ua/files/archive/2012/n-4-5.html>

Бачинський М., студ. гр. ЕП-15 ск 3

Науковий керівник: к.е.н., доц. Бугайова М.В.

Кіровоградський національний технічний університет

м. Кіровоград, Україна

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ: СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ФІНАНСУВАННЯ

У цей складний для України період є важливим, забезпечення науково технічного розвитку, підвищення ефективності інноваційної діяльності, відновлення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств набуває принципового значення, оскільки її вирішення дасть змогу створити і застосувати технології більш високого рівня, що в свою чергу призведе до прискорення економічного зростання національної економіки. Економіка розвинених країн найчастіше носить інноваційний характер, що говорить про ефективне використання нових знань та досягнень науково-технічного потенціалу.

Показники інноваційної активності підприємства, стають головними критеріями у оцінці економічної міцності країни та її розвитку економічних зв'язків на світовому ринку. Інноваційна діяльність підприємств, полягає в створенні та впровадженні, новітніх технологій, ідей та методів ведення господарської діяльності, задля створення конкурентного товару, ефективного використання ресурсного потенціалу, створенні робочих місць, покращення екологічної ситуації тощо.

На сьогодні ефективна інноваційна діяльність є основою економічного зростання як окремо взятого підприємства чи галузі, так і регіону чи країни

загалом. Інновації набувають все більшої актуальності оскільки світ більше розвивається в сфері «інтелектуальної економіки», де основними джерелами добробуту та визначними факторами виробництва стають нововведення та творчі досягнення людей. Саме вони дають змогу підприємству здобути значних переваг у конкурентному середовищі і зайняти панівне становище у своїй ніші шляхом створення нового продукту, впровадження технічного процесу або економіко-організаційної методики, що спрямовані на вдосконалення виробництва, покращення якості споживання, рівня життя.

Основним мотивом інноваційної реакції є прагнення оптимізувати параметри й строки розробки нової продукції, а також стратегії маркетингу в межах стратегічних зон господарювання підприємства й тим самим підвищити довгостроковий потенціал прибутковості й гарантувати конкурентоспроможність на існуючих і нових ринках.

Центральне місце займає функція науково-дослідних та дослідно-конструкторських розробок (НДДКР): досвідчена розробка нової продукції, прогнозування тенденцій в області технології, узгодження строків впровадження нової продукції, проектування продукції, орієнтованої на прибуток. В області виробництва основним фактором, на яку спрямовано інноваційну реакцію, є темп відновлення асортиментів продукції, що випускається. В області маркетингу - прогнозування тенденцій у конкурентній боротьбі, змін попиту й розширення ринку, перехід до випуску нової продукції. В області управління інноваційна реакція спрямована на науково-технічний прогрес у розвитку технічних засобів, управління проектами розвитку виробництва й продукції, швидку реакцію на підвищення рівня змін зовнішнього середовища. Мотивують утворючим фактором інноваційної реакції є винагорода за новаторство.

Підприємницьку реакцію спрямовано на довгостроковий потенціал підприємства. Її основним мотивом є прагнення створити умови для довгострокового росту прибутковості діяльності підприємства. Основним фактором успіху при підприємницькій реакції є погоджене по строках створення нової технології й нової продукції відповідно до прогнозів змін у конкуренції [2, с.308.].

Найбільших комерційних успіхів досягають економічні суб'єкти, що функціонують на принципах інноваційної діяльності. Забезпечення постійного потоку нововведень у виробництво, їхня реалізація - найважливіша функція управління більшістю промислових компаній. Незалежно від виду діяльності підприємства існує два види інновацій – інновації на товари та послуги; інновації в різних професійних навиках і діяльності, які необхідні для виробництва цих же товарів чи послуг.

Стан сучасної інноваційної діяльності в Україні можна визнати як кризовий і такий, що не відповідає сучасному рівню інноваційних процесів у промислово-розвинених країнах та потребам інноваційного розвитку. Стабільне скорочення реальних обсягів фінансування науково-технічного

комплексу та відсутність дієвої державної науково-технічної політики не дають підстав для висновку про наявність реального підґрунтя для переходу до інноваційної моделі розвитку. Реформування науково-технічного комплексу побудовано за принципами частих змін цілей та завдань, без урахування загальновідомих факторів функціонування та розвитку науково-технічного потенціалу: активної та передбачуваної державної підтримки, формування попиту на наукові досягнення з боку реального сектора економіки, тощо.

Відомо, що в основі інноваційної діяльності підприємств знаходиться процес впровадження інновацій у виробництво. У свою чергу, інновації розробляються та створюються науковими кадрами у наукових організаціях. Аналіз динаміки показників кількості наукових кадрів та кількості організацій, що займаються науковими дослідженнями та розробками (рис. 1.), свідчить про те, що за період з 2010 по 2014р.р. відбулося їх зниження. Було зафіксовано, що у 2010 р. чисельність науковців складала 89564 особи, а вже у 2014 знизилась до 69404 особи [4]. Таке скорочення обумовлене тим, що держава не може надати відповідної підтримки, гарантій та гідної заробітної плати вітчизняним вченим. Тому, зважаючи на вказані фактори, науковці обирають більш перспективний шлях впровадження своїх ідей та розробок - співпраця з іноземними компаніями. Таким чином, Україна втрачає цінні кадри та можливість подальшого інноваційного розвитку. Аналогічна тенденція спостерігається в організаціях, які виконують наукові дослідження та розробки. А саме, відбулося зниження з 1303 у 2010 р. до 999 організації у 2014р.

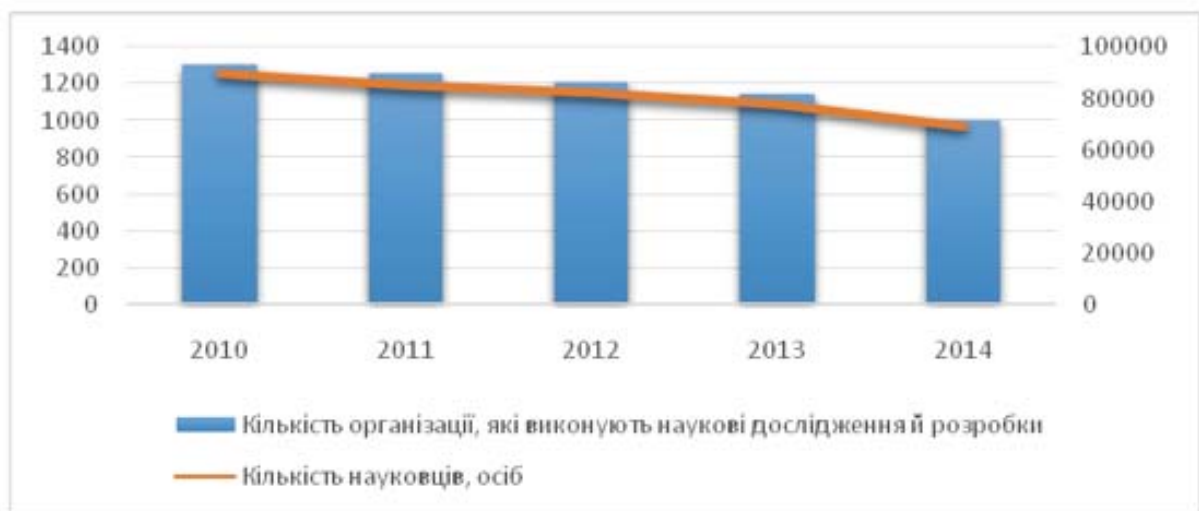

Рис. 1. Динаміка показників кількості наукових кадрів та кількості організацій, які займаються науковими дослідженнями в Україні*
Примітка: складено автором за джерелом [4].

Впровадження інноваційної діяльності на підприємстві потребує не тільки інтелектуального ресурсу, а також і значних фінансових вливань. Основними джерелами таких інвестицій є власні фінансові кошти підприємства, державне фінансування, іноземні інвестиції та інші джерела.

Аналізуючи джерела фінансування, що зображені на рисунку 2, ми бачимо що станом на 2014 р. основним джерелом фінансування інноваційних витрат залишаються власні кошти підприємств – 6540,3 млн. грн. (або 85,98% загального обсягу витрат на інновації). Кошти державного бюджету отримали 9 підприємств, місцевих бюджетів – 12, загальний обсяг яких становив 344,1 млн. грн. (4,47%); кошти вітчизняних інвесторів отримали 6 підприємств, іноземних – 11, загалом їхній обсяг становив 138,7 млн. грн. (1,80%); кредитами скористалося 39 підприємств, обсяг яких становив 672,8 млн. грн. (8,74%) [4].

Загалом, витрати на інноваційну діяльність підприємств України за різними джерелами фінансування мають нестабільний характер. Даний факт має негативний вплив на обсяги інноваційних розробок та інноваційних продуктів, що випускаються підприємствами внаслідок суттєвих коливань у обсягах фінансування інноваційної діяльності з тих чи інших джерел.

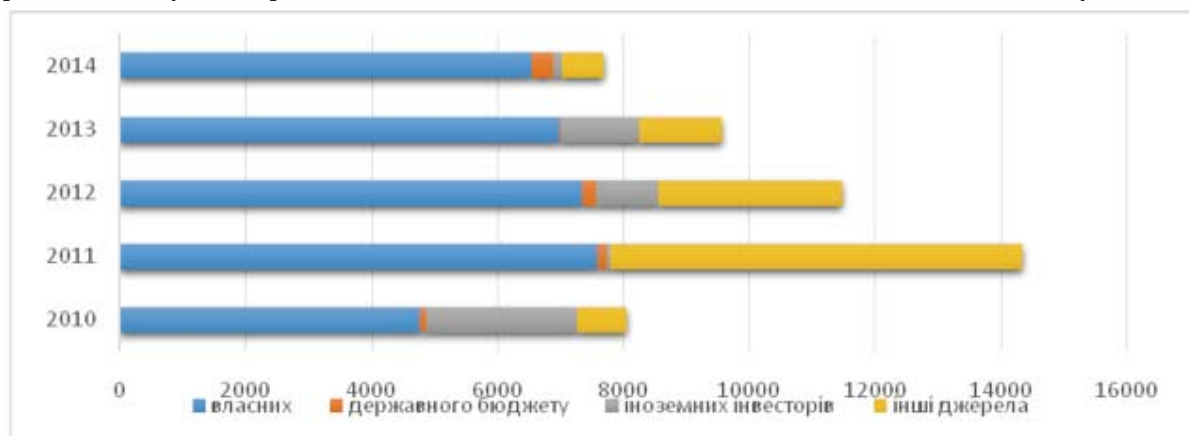

Рис. 2. Структура фінансування інноваційної діяльності підприємств України*

Примітка: складено автором за джерелом [4].

Основним фактором, що стримує інноваційну діяльність, є відсутність коштів для фінансування інноваційних змін. Це багато в чому зумовлено низьким ступенем зацікавленості різних економічних суб'єктів в інвестуванні капіталу в інноваційні процеси. Для того, щоб відбулися помітні структурні зміни в економіці, потрібно не менше 5-10% валового внутрішнього продукту щороку. Таких ресурсів зараз в Україні просто немає. Відтак, економіка України відчуває значну нестачу інвестиційних коштів.

Підвищення ефективності інвестиційної діяльності підприємств багато в чому залежить від державного регулювання макроекономічних умов інвестування. Істотну допомогу у процесі залучення інвестицій може надати фінансовий ринок. Основною перепорою, що стримує його зростання, є нестача цікавих для інвестора фінансових інструментів. Тому потрібно впроваджувати на ринку капіталів нові фінансові інструменти. З одного боку, це має сприяти подальшому ефективному розвитку банківських і небанківських фінансових інституцій, з другого – створити нові джерела

покриття бюджетного дефіциту й фінансування пріоритетних програм розвитку економіки, впровадження інновацій [1].

Виникає необхідність цілісного підходу до вирішення завдань поліпшення інноваційної складової розвитку підприємств України, яка у кінцевому результаті визначає конкурентоспроможність як окремих суб'єктів господарювання, так і національної економіки в цілому.

Отже інноваційний шлях розвитку – єдиний можливий напрямок забезпечення конкурентоспроможності в сучасних умовах. З огляду на сировинне спрямування експорту українських виробників необхідна швидка переорієнтація на нові технології, оновлення основних фондів підприємств для забезпечення конкурентоспроможності вітчизняної продукції на міжнародному ринку. Для сприяння зацікавленості українських підприємств до впровадження інновацій важливе створення певних умов – чітке законодавче регулювання діяльності, надання «податкових канікул» для підприємств тощо. Необхідним є затвердження чіткого плану фінансування інноваційного сектору української економіки з чітким розписом обсягів фінансування та видів інноваційної діяльності, на які буде спрямовано таке фінансування. В масштабах всієї країни треба приділити належну увагу ефективній інноваційній політиці, що буде спрямована на стимулювання та активізацію інновацій в промисловості.

Література

1. Гришова І. Ю. Проблеми формування інноваційної системи України / І. Ю. Гришова, Т. М. Гнат'єва // Інноваційна економіка. - № 12. – 2012. – С. 54-62.
2. Довгань Л. Є. Стратегічне управління: [навч. посіб.] / Л. Є. Довгань, Ю. В. Каракай, Л. П. Артеменко. О К: ЦУЛ, 2011. О 440 с.
3. Закон України «Про інноваційну діяльність» / Верховна Рада України. — Офіц. вид. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
4. Наука та інновації : (статистичні дані) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Бондар В.Ю. студ. гр. ЕП15 скз
Науковий керівник: к.е.н., доц. Сисоліна Н.П.
Кіровоградський національний технічний університет
м. Кіровоград, Україна

НАПРЯМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

В сучасних умовах надзвичайно динамічного середовища інформація відіграє все більш важливу роль як ресурс, і як товар, стає все більш релевантною у якості вхідного фактору виробництва. Інформація перетворюється на стратегічний ресурс, від якого залежить конкурентоздатність всіх підприємств.